

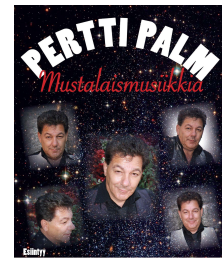
KIRJASTON TOIMINTAKERTOMUS 2024

- Nykyistä Aurora -järjestelmää ei enää kehitetty, joten Rutakko -kirjastot siirtyivät Aurora kirjasto-järjestelmästä **Quria -järjestelmään** toukokuussa 2024. Optiona saatiin käyttöön verkkomaksaminen ja itsepalvelulainaus omalla mobiililaitteella.
- Rautalammin kirjasto liittyi **valtakunnalliseen e-kirjastoon** maaliskuussa 2024. Kuntien yhteinen e-kirjasto antaa kaikille suomalaisille tasa-arvoisen mahdollisuuden käyttää kirjastojen digitaalisia sisältöjä. Uusi e-kirjasto myös helpottaa asiakkaiden käyttökokemusta ja kirjastojen työtä. Ensimmäisessä vaiheessa yhteiseen e-kirjastoon otettiin mukaan e-kirjoja, sähköisiä äänikirjoja ja e-lehtien näköisversioita. Teknologia on suunniteltu niin, että muita aineistoja voidaan tarvittaessa ottaa myöhemmin mukaan.
 - E-KIRJASTO
 - E-BIBLIOTEKET
 - E-LIBRARY
- Kirjaston yläaulaan hankittiin huhtikuussa OfficePro Oy:ltä leasingillä **infoTV**, jossa julkaistaan kirjaston, liikunta- ja nuorisotoimen tiedotteita. Viestintä ja -kulttuurikoordinaattori voi myös käyttää infotaulua kunnan tiedotukseen.
- Toukokuussa järjestettiin yhdessä Rautalammin Puutarhakerhon kanssa **Kasviviikko 13.–17.5.** Kasviviikolla kirjastossa myytiin poistettuja puutarhakirjoja ja -lehtiä, pongattiin kasveja ja lapset saivat istuttaa oman auringonkukan.
- Runon ja laulun Rautalammin aikaan Kulttuuriseura järjesti kirjaston Kivijalassa **Yhteisöllisen runonkirjoitustapahtuman**. Kirjasto osallistui tapahtumaan kustantamalla materiaalit. Lisäksi kirjasto oli mukana vapaa-aikatoimen järjestämässä **Yrjö Kaijärven päiväkirjan arvoitus -pakohuonepeliin** antamalla materiaalit ja tilan.
- kirjaston vaihtopalveluita on kirjojen, lankojen- ja siementenvaihtopisteiden lisäksi täydennetty **palapeliin ja lautapeliin vaihtopisteellä**.

- asiakkaiden **yhteisöllisyyttä** ja kanssakäymistä on lisätty mm. yläaulassa yhteisesti koottavalla palapelillä

- Uutena palveluna Rautalammin kirjastoon on varattu **Karjalaseuran kirjoille oma hylly** ja sen ympärille on nyt koottu kirjaston oma karjala-aiheinen kirjallisuus.
- Joulukuussa kirjasto osallistui **Koko kylän joulukalenterin** toteuttamiseen, järjestämällä 2.12. joulukorttiaskartelua kirjaston yläaulassa.
- Yhdistysten illassa oli kehitelty vapaamuotoinen tapaamisklubi, minne voisi tulla kuka tahansa. Ajatuksena oli löytää yhteistyökumppaneita hankkeisiin, talkoisiin, tapahtumiin. Klubi tarvitsee myös tilan, missä olisi myös luentoja eri elämän osa-alueilta esim. Kokoontumisissa pyritään tarjoamaan virikkeitä kaikille aisteille, visuaalisuus, aiheeseen liittyvä musiikki, taideteokset, vaatteet ja kulttuuri. Pyrkimyksenä oli tarjota myös tilan, joka on tasa-arvoinen kaikille. Tätä suunnitelmaa haettiin Avilta hankerahaa yhteensä 6660 €. **Avustusta saatiin 1500 €**, mikä käytettiin luentojen järjestämiseen. Suunnitelmissa olleista valo- ja äänentoistolaitteista hankittiin osa.

Hankkeen puitteissa järjestettiin helmikuussa **luento Kolttasaamelaisuudesta**. Aiheesta luennoiti yhteiskuntatieteiden tohtori Lauri Ruotanen.

Lokakuussa järjestettiin samaan teemaan liittyen **luento romaanikulttuurista**.

Pertti Palm vieraili päivällä koululla ja illalla Kirjaston Kivijalassa. Hän kertoi romaanien historiasta, kulttuurista, kielestä ja mustalaismusiikista.

To 24.10.2024 klo 18
Kirjaston kivijalka

Vuosittaiset toistuvat tapahtumat

- Rautalammin Kulttuuriseuran lukupiirin toimintaa tuetaan toimittamalla heille tarvittavat kirjat, myös kaukolainat, ilmaiseksi.
- Rautalammin kirjaston **Onkimatkalla -kesälukuhaasteessa 2024** luettiin koko perheen voimin. Sarjoja oli kolme:
 - 1) perhe lukee yhdessä (4 kirjaa), **osallistujia 15**
 - 2) lapset ja nuoret 7–17-vuotiaat (5 kirjaa), **osallistujia 21**
 - 3) aikuiset (6 kirjaa), **osallistujia 16**
 Passin palauttaneiden ja yhteystietonsa jättäneiden kesken arvottiin lahjakortteja paikallisiin ruokapaikkoihin.

- Joulukuussa kirjasto osallistui Koko kylän joulukalenteriin perinteisesti järjestämällä joulukortti työpajan ja glögitarjoilun kirjaston yläaulassa.

Vanhuspalvelut

- **Digineuvontaa** on järjestetty kevään ja syksyn aikana yhteensä 8 kertaa. Lisäksi **Vanhustenviikolla** järjestettiin **SenioSurf** -tapahtuma. Digineuvonnan tarve on kuluneen syksyn aikana lisääntynyt huomattavasti ja sitä on annettu aina kirjaston aukioloaikoina.
- Jatketaan kerran kuussa aineiston toimittamista **kotipalveluasiakkaille** ja mietitään mitä uutta aineistoa heille voisi tarjota. Kotipalveluasiakkaita on tällä hetkellä 6, lisäksi käydään neljässä hoitolaitoksessa.

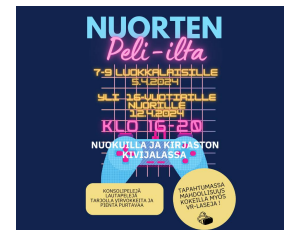
Vammais- ja maahanmuuttajapalvelut

- Uudet maahanmuuttajat ja koulunkäynnin ohjaajat kutsutaan vuosittain kirjastoon tutustumaan
- Kokkatoiminnan Päivätoiminnan väki tutustui kirjaston palveluihin ja taidenäyttelyyn 3.9.
- S2 luokka tutustui kirjaston palveluihin 29.11.
- Saavutettavuuden lisääminen:
 - 10.6.2021 tehdyn esteettömyyskartoituksen mukaan vaatteidensäilytysnaulakot ovat liian korkealla esim. pyörätuolia käyttävälle asiakkaalle. Hankitaan sekä yläaulaan, että Kivijal-kaan matalampia naulakoita.
 - Investointiosaan on esitetty hissien rakentamista keskikerroksesta yläkerran parvelle, jossa sijaitsevat nuortenosasto ja neuvottelu/etätyötila.

Lasten- ja nuortenpalvelut

- Kirjasto järjestää yhdessä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa **kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta**. Matti Lohen koulun eskarit ja luokat 1, 3, ja 7 kutsutaan joka syksy kirjastokäynnille. Eskarilaiset opettelevat yhdessä Lukuleijonan kanssa, miten kirjastossa toimitaan. 1. luokalle on Kirjastoleikki, jonka avulla lapset oppivat perustaidot kirjaston käytöstä. Kolmasluokkalaisille järjestetään pakopeli, joka tarjoaa uudenlaisen tavan tehdä kirjallisuutta tutuksi sekä konkretisoida tiedonhankinnan ja monilukutaidon merkitystä. Seitsemäsluokkalaisille kirjastonkäyttöä ja tiedonhankua opastava tehtäväsuunnistus toteutetaan QR-koodien ja tablettilaitteiden avulla. QR-koodien takaa löytyy materiaalia tehtävää varten tai sivusto, jolta tiedon voi löytää. Oppilaat kiertävät samalla kaikki osastot ja oppivat, mitä miltäkin osastolta löytyy. Kerkonkosken koulun 5. ja 6. luokan oppilaat käyvät kirjastossa joka toinen vuosi.
- Rautalammin kirjasto pääsi toiseksi pilottikunnaksi Lukulumoa arkeen -hankkeeseen 2022. Sana- taidekoulu Aapelin toteuttaman Lukulumoa arkeen -hankkeen tarkoituksena oli luoda Pohjois- ja Ylä-Savon kuntiin lukemista edistäviä ja tukevia malleja lasten ja perheiden sekä kunnan toimijoiden välille. Mukana olivat myös Rautalammin seurakunta ja varhaiskasvatus sekä MLL:n Rautalammin paikallisyhdistys. Hankkeen puitteissa järjestettiin Talvirieha -tapahtuma, joka oli menestys. Hankkeen käytäntöjä hyödyntäen kirjastossa järjestettiin 4.2. toinen **Talvirieha -tapahtuma** lapsiperheille paikallisina voimin, Mukana olivat RauNo, ev.lut. seurakunta, varhaiskasvatus ja Lions Club Rautalampi/Malvi. Tapahtumassa kävi päivän aikana 156 henkilöä.

- Huhtikuussa kirjasto järjesti yhdessä nuorisotoimen kanssa nuorten peli-iltoja. Perjantaina 5.4. oli peli-ilta 7–9 luokkalaisille ja 12.4. yli 16-vuotiaille.

- Heinäkuussa järjestettiin Lukukoiran pop up -kammari. Lukukoira Cindy vieraili kirjastossa. Lukukoiria käytetään auttamaan muun muassa kouluikäisiä lapsia lukemaan. Lukukoiran tehtävänä on kuunnella, kun sille luetaan. Lapsen voi olla helpompaa oppia lukemaan, jos kuuntelijana on eläin, joka ei kommentoi kuulemaansa.
- Säännöllinen Lukukoira-toiminta aloitettiin marraskuussa. Lukukoira vieraili koululla 2 kertaa kuukaudessa ja kirjastolla järjestettiin Lukukoira-tapaamisia, joihin vanhemmat pääsivät tuomaan lapsia.

- Syyslomaviikolla kirjaston Kivijalassa järjestettiin Elokuviaviikko yhdessä nuorisotoimen kanssa. Elokuviassa oli yhteensä n. 70 kävijää.
- Syksyn aikana lapsille järjestettiin Tarinatuokioita, joissa tulivat tutuiksi eri ammattiryhmät. Tapahtumassa luettiin alkuun kertomus teemana olevasta ammatista ja sen jälkeen vierailija kertoi työstään ja lapset saivat esittää kysymyksiä. Tarkoituksena on lukemisen edistämisen lisäksi tutustuttaa lapsia eri ammattilaisiin, joita he mahdollisesti kohtaavat

arjessaan ja poistaa myös mahdollisia pelkoja ”virkapukuisia” kohtaan. Tarinatuokioita pidettiin neljä ja niissä vieraina olivat pelastaja, suuhygienisti, ensihoitaja ja nuohooja.

- Marras- ja joulukuussa järjestettiin vielä elokuvaillat yhdessä nuorisotoimen kanssa asiakkaiden pyynnöstä.
- Lastenneuvolan kanssa yhteistyötä iltasatupassin muodossa jatketaan. Perheille jaetaan neuvola-käynnillä iltasatupassi ja valikoimaluettelo eriaiheisista iltasatukirjoista. Täyden passin palautta-
neet saavat palkinnoksi lippuja uimahalliin.
- Rautalammin Kulttuuriseura järjesti 28.2. **Kalikkakasa I-kirjoituskilpailun** palkintojuhlan. Kirjasto osallistui kilpailuun lahjoittamalla palkintokirjat.
- **Sarjakuvakilpailu lapsille ja nuorille – Kalikkakasa II** Rautalammin kulttuuriseura järjesti sarjakuvakilpailun lapsille ja nuorille Kilpailuaika 16.9.2024 – 15.9.2024. Kilpailun sarjat olivat alle kouluikäiset, 1–2 lk, 3–4 lk, 5-6 lk, 7, 8, ja 9 lk sekä lukio- ja keskiaste. Sarjakuvajuhla vietetään Kalevalan päivänä 28.2.2025 Rautalammin kirjaston Kivijalassa. Kilpailun palkintoina on sarjakuvia ja kirjoja. Kirjasto osallistuu palkintokirjojen hankintaan. Juhlassa ”luetaan” voittajasarjakuvat. Voittajat julkistetaan myös kesällä 2025 Runon ja Laulun Rautalammin runokoivikossa.
- Vuosittain kunnassa syntyviä vauvoja muistetaan ”rotinakasseilla”, joihin kirjasto lahjoittaa vauvoille ensikirjan.

Kiitos kaikille yhteyistyökumppaneille:

Rautalammin Puutarhakerho, vapaa-aikatoimi, nuorisotoimi, kulttuuritoimi, Rautalammin Kulttuuriseura, RauNo, ev.lut. seurakunta, varhaiskasvatus ja Lions Club Rautalampi/Malvi, Sisä-Savon Nuohouspalvelu, Matti Lohen koulu ja HVA.

Vuoden 2024 kokonaistilastot luettavissa osoitteessa:

<https://tilastot.kirjastot.fi/>

Rautalammin kirjasto 2024

Taloudellisuus 1,91 €
(henkilöstökulut+kirjastoaineisto/käynnit+lainaust)

- 0,16 €

43 923 lainaa

+ 5 %

50 264 fyysistä käyntiä

+ 33 %

1102 lainaaja

+ 24 %

1143 uutta kirjastoaineistoa

(v. 2023 hankinnoissa lukion oppikirjat)

- 66 %

7366 verkkokirjastokäyntiä

- 5 %

5251 e-aineistojen käyttöä

+ 24 %

39 tapahtumaa

+ 45 %

970 osallistujaa

+ 36 %

29 käyttäjäkoulutusta

+53 %

188 osallistujaa

+ 31 %

